

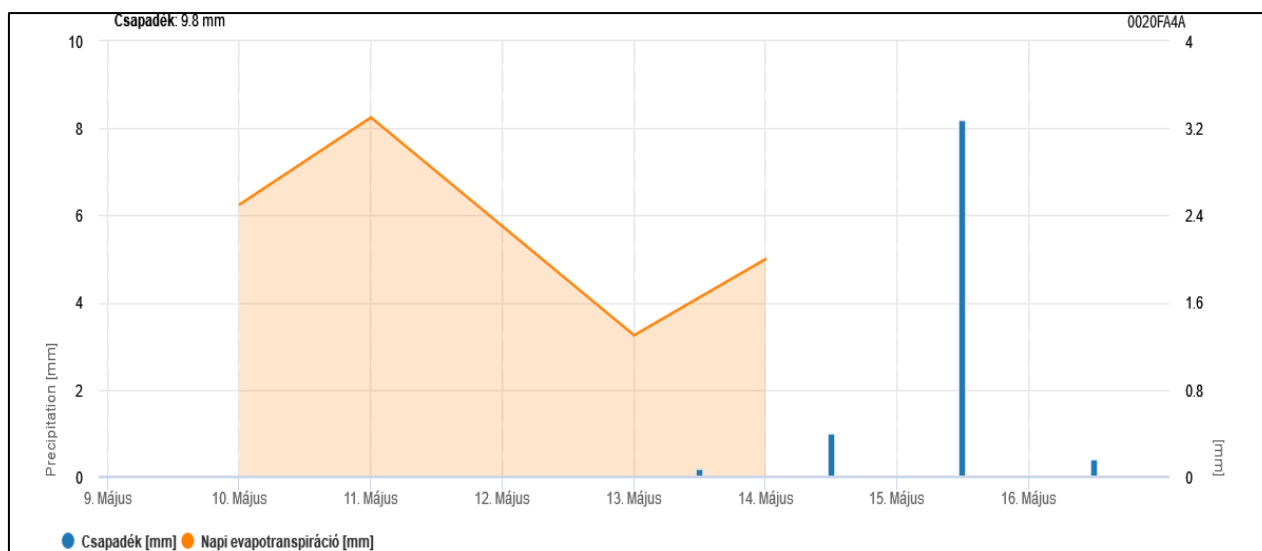

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

Az elmúlt hét időjárása

Megyénkben az elmúlt héten változékony, szeles hűvös idő volt. A hét első felében egy anticiklon hatása érvényesült, jellemzően a felhős-napos időszakok váltogatták egymást. A hét első felében jelentős mennyiségű csapadék sehol sem hullott. A hét második felében egy délnyugati áramlási rendszerrel nedves levegő áramlott térségünkbe, melynek hatására a megnőtt a felhős időszakok aránya, de a csapadék csak a hét végén érkezett meg. A napi középhőmérsékleti értékek a héten néhány fokkal elmaradtak az ilyenkor megszokottól.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.05.09.-05.16.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.05.09.-05.16.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Az elmúlt héten az időjárási körülmények kedveztek a gombabetegségek terjedéséhez és szaporító képlet képzéséhez. A zárt repce és gabona állományokban a gombabetegségek számára igen kedvező mikroklíma alakult ki.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiai (19. hét)

Őszi búza: levélhüvely felnyílása-kalászhányás kezdete, vége (BBCH 47-59)

Őszi árpa: kalászhányás vége-teljes virágzás (BBCH 59-65)

Őszi káposztarepce: virágzás vége-becőképződés (BBCH 69-72)

Alma: gyümölcskötődés (BBCH 70-72)

Őszibarack: magháznövekedés-gyümölcsnövekedés (BBCH 72-75)

Lucerna: második növedék 20 cm

Polifág károsítók

A lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség megyénkben nőtt az elmúlt időszakhoz képest. A megye déli részén a megnövekedett pocok populáció betelepődése elkezdődött a gabonába és az új vetésű lucernába. Egyelőre csak a tábla széleken tapasztalható a pocok jelenlére, illetve a kártétel még nem jelentős. A pocok populáció növekedését és a pockok betelepődését figyelemmel kell követni.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) fertőzöttség tovább nőtt az előző héthez képest, a legtöbb állományban a középső-felső levélemeleteken és a száron is megtalálható. A fertőzöttség mértéke megyénkben jellemzően közepes. A sárga rozsdá elleni védekezések hatására némileg lassult a fertőzés terjedése, de a kedvező időjárási feltételek miatt továbbra is számolnunk kell vele.

A vörös rozsdá (*Puccinia triticina*) már a legtöbb állományban jelen van észlelési-alacsony fertőzöttségi szinten, de egyelőre csak a lassú terjedése érzékelhető. Alacsony a fertőzöttség ellenére a fogékonyabb fajtákban a terjedés ütemének a gyorsulásával kell számolnunk.

A sárga rozsdá (*Puccinia striiformis*) fertőzöttség tovább nőtt az elmúlt héthez képest. A legtöbb táblán védekeztek ellene, de minden táblán van kisebb-nagyobb fertőzött folt. Az elkövetkező héten a sárga rozsdá további terjedésére kell számítani.

Szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) számára kedvezett az elmúlt hét időjárása, a fertőzés az alsó leveleken dinamikusan terjedt. A fertőzés mértéke függ a termőhelytől és fajtaérzékenységtől, megyénkben néhány szélsőséges esettől eltekintve 5-8% körül alakult. A megdőlt állományokban a további terjedésére kell számolnunk.

Az őszi búza állományok döntő része már kikalászolt, a jövő héten vélhetően elkezdődik a virágzás. A csapadékos idő kedvezni fog a fuzárium fajok fertőzéséhez, ezért a védekezést a virágzásban el kell végezni. A fuzárium fajok által termelt toxinok komoly élelmiszer-biztonsági kockázatot jelentenek, ami a gomba elleni védekezést indokolja, mondhatni kötelezővé teszi.

A vörösnakú árpabogár (*Oulema melanopa*) tömeges lárvakelése folyamatos, a fiatal lárvák kártétele egyelőre foltszerű. A vetésfehérítő populáció mérete megynkben átlagosnak mondható. A lárvák elleni védekezést a felvételezést követően célszerű elvégezni.

A levéltetű fertőzés jelentősen nőtt az elmúlt héthez képest, a zárt jól fejlett állományokban közepes mértékű fertőzés alakult ki, erősen fertőzött góccokkal. A levéltetű fertőzés további növekedésére kell számítanunk az elkövetkező héten.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi árpában

A lisztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi árpában mindenütt megtalálható, a fertőzöttség mértéke a jól fejlett, dús állományokban már közepes-erős. A lisztharmat a felső levélemeleten is megjelent, dinamikus terjedt. A telepek jelentős mennyiségű konídiumot termelnek, ezért a fertőzés további terjedésére kell számítanunk.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) minden táblán előfordult, a fertőzöttség mértéke jellemzően közepes. A fertőzés lassú terjedése volt megfigyelhető. A jövő héten a barna levélfoltosság további terjedése várható.

Hálózatos foltosság (*Drechslera teres*) tünete minden táblában megtalálható, a fertőzés intenzív terjedése volt megfigyelhető, a fogékonyabb fajtákban már erős fertőzés alakult ki. **A jövő héten a dinamikus terjedése várható.**

Az árpa törperozsda (*Puccinia hordei*) fertőzöttség szinte minden táblában megtalálható, a fertőzés mértékének növekedése volt megfigyelhető. Az elkövetkező héten az **árpa törperozsda intenzív terjedésére kell számítanunk.**

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcében

A repcében a foma (*Phoma lingam*) az alsó leveleken észlelési szinten minden állományban megtalálható, néhány táblán a lassú terjedése volt megfigyelhető. A terjedés vélhetően fel fog gyorsulni, mivel a fertőzött leveleken jelentő mennyiségű piknidium található.

A repcefénybogarak (*Meligethes aeneus*) száma már nem emelkedett az előző héthez képest, fővirágzatonként 2-4 imágót lehetett találni. A repce virágzása miatt kártételt már nem észleltünk.

A repceszár-ormányos (*Ceutorhynchus pallidactylus*) és a nagy repceormányos (*Ceutorhynchus pallidactylus*) lárvái fejlődésnek indultak, egyre több növényen látható a szár és a levélgyekek felhasadása.

A repcebecő-ormányos (*Ceutorhynchus assimilis*) megjelent táblákon, a tömeges betelepítés elindult. A fertőzöttség mértéke a táblák többségénél elérte a védekezési küszöbértéket. Veszélyes kártevő ezért amennyiben virágzatonként a 1 db imágót észlelünk védekezni kell ellene.

Kertészeti növények

Alma

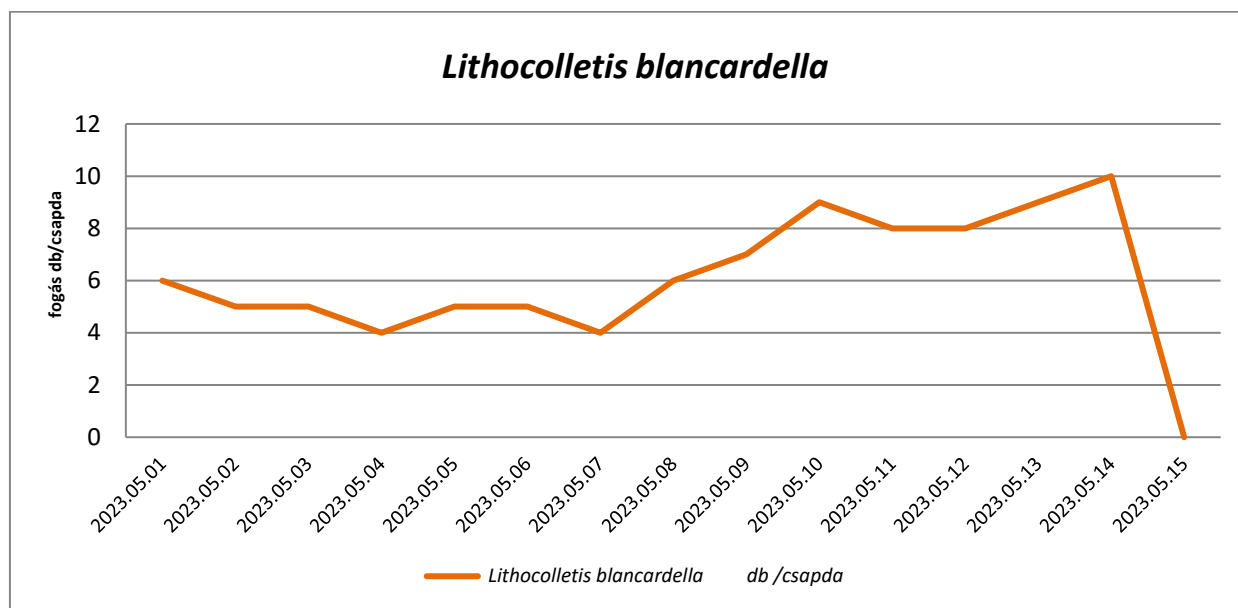
Az elmúlt hét időjárása kedvezett a gombabetegségek terjedéséhez.

Az almában még mindig jelentős az almafa lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) fertőzés, a hajtásvégi primer fertőzések intenzíven fertőznek, több ültetvényben már szekunder fertőzésre utaló tüneteket is lehet látni. A kedvező időjárás miatt a lisztharmat intenzív terjedésére kell számolni az érzékeny fajtákban.

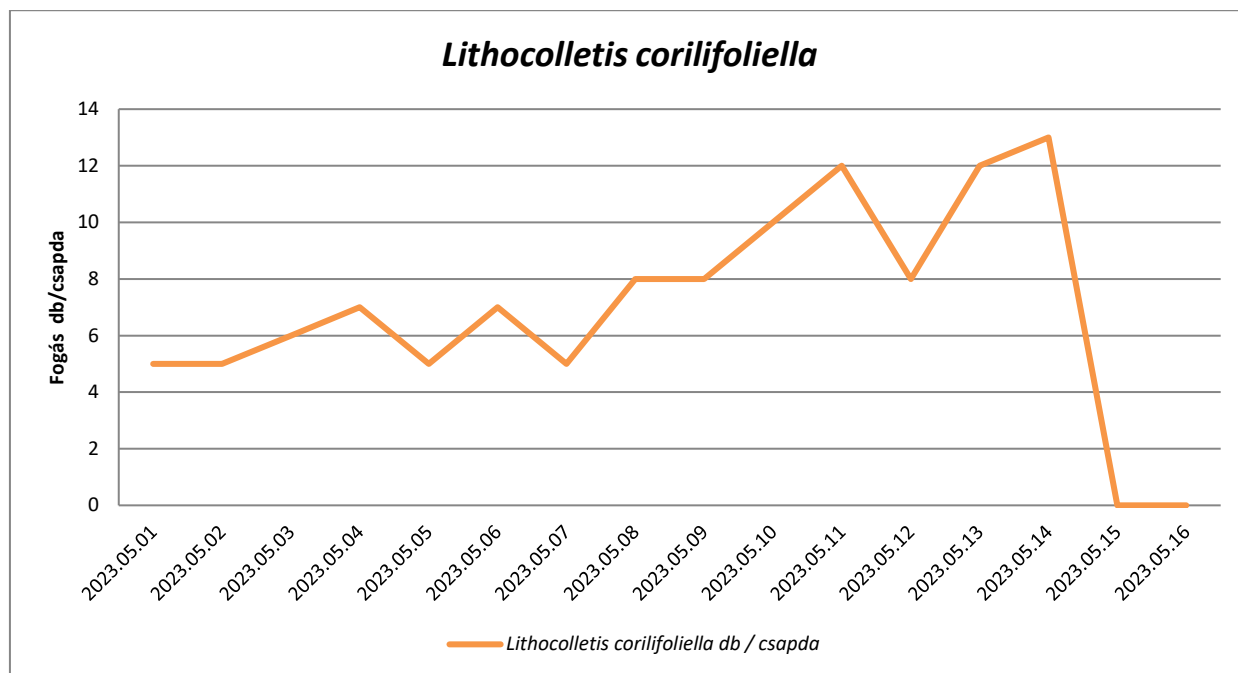
Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) számára szintén kedvezőek az időjárási feltételek, de megynkben még észleltünk jelentősebb mértékű fertőzést. A kórokozó számára kedvező időjárás miatt, a terjedésével számolnunk kell.

Az ültetvényekben az almalevél pirosító (*Dysaphis devecta*) megjelent, a fertőzöttség mértéke folyamatosan nő, jelenleg gyenge-közepes.

Az almalevél-aknázómoly és sátorosmoly folyamatosan nagy mennyiségben van jelen a csapdákbán, a nemzedékek már-már elkülöníthetetlenek.

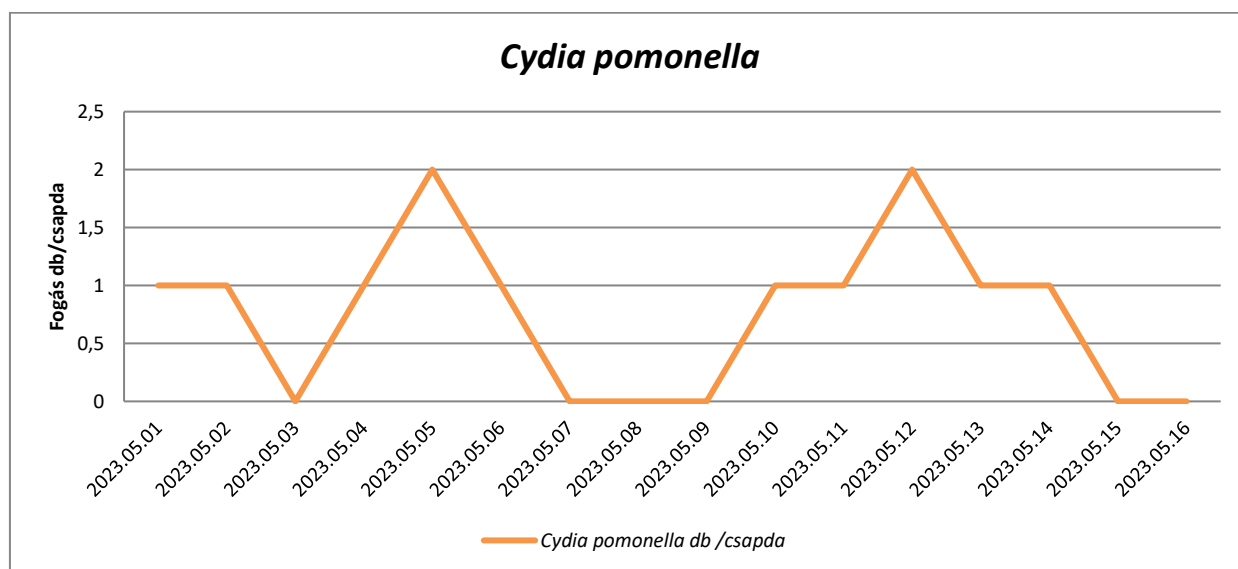

Almalevél-aknázómoly rajzásgörbe

Almalevél-sátorosmoly rajzásgörbe

Az almamoly első nemzedékének a rajzása elkezdődött, egyelőre csak alacsony számban van jelen a csapdákbán.

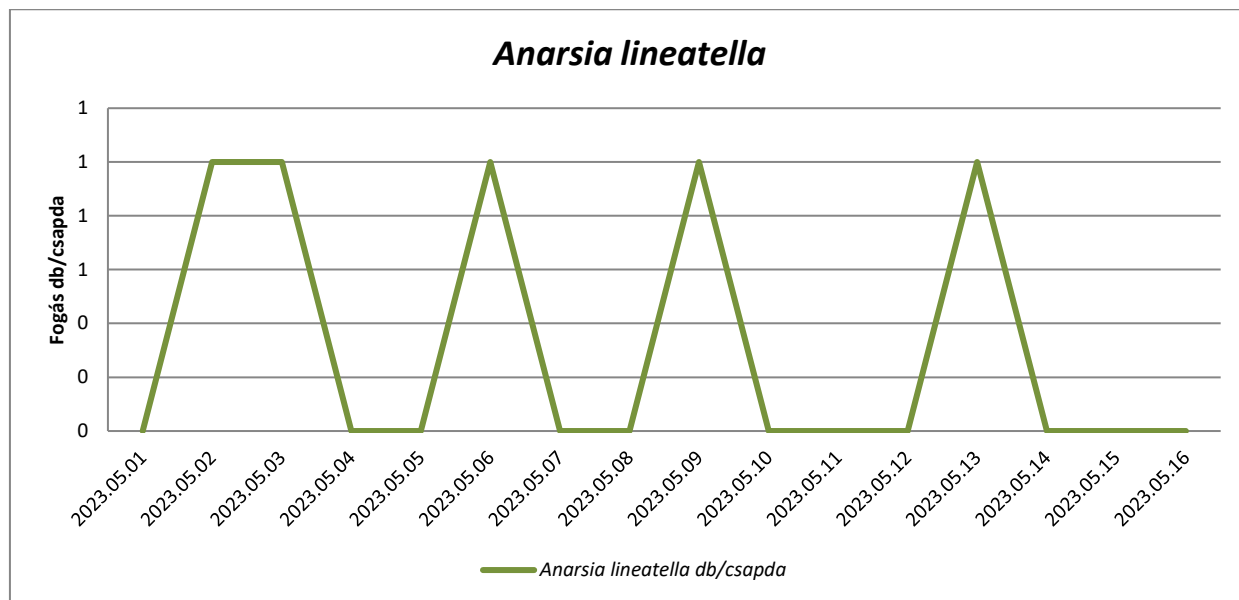
Almamoly rajzásgörbe

Őszibarack

Megyénkben a tafrina (*Taphrina deformans*) fertőzöttség az átlagosnál erősebb mértékű.

A barackosokba a levéltetvek betelepítése folyamatos, a kisebb kolóniákat már mindenütt meg lehet találni.

A barackmoly rajzása elkezdődött, a hónap eleje óta folyamatosan fogják a csapdák a lepkéket.

Barackmoly rajzágörbe

Debrecen, 2023.05.16